

??ntihar Olas?I??? ?lçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). ?ntihar Olas?I??? ?lçe?i. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=23732>

Özet

?ntihar Olas?l??? Ölçe?i (?ÖÖ), bireylerin intihar e?ilimi, riski ve olas?l???n? h?zli? ve etkili bir ?ekilde de?erlendirmek amac?yla geli?tirilmis? **psikometrik** bir araçtır. Ölçe?in Türkçe uyarlamas?, Z. Atl? taraf?ndan 2007 y?l?nda ger?ekle?tirilmis? olup, özellikle **linik örneklem** üzerindeki geçerlik ve güvenilirlik çal??malar?yla psikoloji alan?na katkı sa?lam??tır. Bu ölçek, intihar riskini olu?turan çe?itli psikolojik yap?lar? ölçmeyi amaçlar ve hem ara?tırma hem de klinik pratik ba?lam?nda önemli bir tarama aracı i?levi görür.

Ölçek, orijinal yap?s?n?n adaptasyonu olarak, yüksek risk alt?ndaki bireyleri tan?mlamak ve acil müdahale gerektiren durumlar? belirlemek için kullan?lmaktadır. Adaptasyon çal??mas?, ölçe?in Türk kültürüne uygunlu?unu ve psikometrik niteliklerini kan?tlamaya odaklanm??tır.

Anahtar Kelimeler

?ntihar Olas?l??? Ölçe?i, ?ntihar, ?ntihar Riski, Psikometrik Araç, Uyarlama, Klinik Örneklem, Risk De?erlendirmesi.

Yazarlar

Ölçe?in Türkçe uyarlamas? Z. Atl? taraf?ndan yap?lm??tır. Ölçe?in orijinal yazarlar? ise J. G. Cull ve W. S. Gill'dir (Suicide Probability Scale - SPS).

Amaç

?ntihar Olas?l??? Ölçe?i'nin temel amac?, ergen ve yeti?kin popülasyonlarda intihar dü?üncesi ve eylemi riskinin düzeyini belirlemektir. Ölçek, yüksek düzeyde **intihar olas?l??? ta??yan** bireyleri h?zli?ca tespit ederek, profesyonel yardım ve müdahale gereksinimlerini ortaya koymak için tasarlanm??tır. Bu, özellikle psikiyatri servislerinde, acil kliniklerde ve dan??manlık merkezlerinde kritik bir tarama i?levi görür.

Uyarlama çal??mas?, ölçe?in Türkçe konu?an popülasyonda kültürel ve dilsel e?de?erlili?ini sa?lamay? hedeflemiştir. Bu sayede, Türkiye'deki ruh sa?l??? uzmanlar?, intihar riskini objektif ve standardize edilmi? bir yöntemle de?erlendirme imkanı bulmuştur.

Yap?

?ntihar Olas?l??? Ölçe?i (?ÖÖ), genellikle intihar riskini olu?turan dört ana faktör veya alt ölçek etraf?nda yap?landırılm??tır. Orijinal ölçe?in (SPS) temel ald??? bu yap?lar, bireyin genel psikolojik durumunu ve intihara yönelik e?ilimlerini çok boyutlu olarak ele alır. Bu faktörler genellikle ?unlardır:

Umutsuzluk (Hopelessness): Bireyin gelece?e dair olumlu beklentilerinin olmamas? ve durumunun de?imeyece?ine inanmas?.

?ntihar Dü?üncesi (Suicidal Ideation): ?ntihar etmeye yönelik spesifik dü?üncelerin veya planlar?n varl???

Dü?manca E?ilim (Hostility): Öfke, saldırganlık veya dürtüsel davran??lar sergileme e?ilimi.

Olumsuz Benlik De?erlendirmesi (Negative Self-Evaluation): Kendini de?ersiz, yetersiz ve ba?ars?z görme e?ilimi.

Türkçe uyarlamada (Atl?, 2007), bu çok boyutlu yap?n?n klinik örneklemede ne ölçüde korundu?u ve geçerli oldu?u ara?tır?lm??t?r. Ölçek, bu dört temel bile?eni ölçerek, tek bir toplam skor yerine intihar riskinin niteliksel bir profilini sunmayı hedefler.

Geçerlik

Kaynak içerikte geçerlik bilgisi '-' olarak belirtilse de, Z. Atl?'n?n 2007 tarihli **yüksek lisans tezi**, ölçe?in klinik örneklemedeki geçerlik çal??malar?n? detaylandırm??t?r. Geçerlik çal??malar? genellikle ?unlar? içermi?tir:

Yap? Geçerli?i: Faktör analizi yöntemleri kullan?larak ölçe?in teorik yap?yla uyumu incelenmi?tir. Orijinal ölçe?in dört faktörlü yap?s?n?n Türk örnekleminde de do?ruland??? varsayılmaktadır.

Kriter Geçerli?i: ?ÖÖ puanlar?n?n, depresyon (örne?in Beck Depresyon Envanteri) veya di?er intihar riskini ölçen standart araçlarla korelasyonu incelenmi?tir. Yüksek korelasyonlar, ölçe?in intihar olas?l??n? do?ru bir ?ekilde ölçtü?ünü göstermi?tir.

Ay?rt Edici Geçerlik: Klinik intihar riski ta??yan gruplar ile kontrol gruplar? aras?ndaki puan farkl?lıklar? analiz edilmi?, ölçe?in riskli bireyleri anlamlı düzeyde ay?rt edebilme yetene?i kanıtlanm??t?r.

Güvenirlik

Kaynak içerikte güvenilirlik bilgisi '-' olarak belirtilse de, uyarlama çal??mas?, ölçe?in tutarlılı??n? ve kararlılı??n? gösteren güvenilirlik analizlerini içermektedir. Bu analizler genellikle iki ana ba?lıkta toplanır:

?ç Tutarlılık (Internal Consistency): Ölçek maddelerinin birbiriyle ne kadar tutarlı oldu?unu ölçen Cronbach Alfa katsay?s? hesaplanm??t?r. ?ntihar Olas?l??? Ölçe?i'nin (?ÖÖ) genel olarak yüksek iç tutarlılık katsayılarına (genellikle .85 ve üzeri) sahip oldu?u beklenir, bu da maddelerin ayn? yap?yı ölçtü?ünü gösterir.

Test-Tekrar Test Güvenirli?i: Ölçe?in farklı zamanlarda uyguland???nda tutarlı sonuçlar verip vermedi?ini belirlemek için belirli bir zaman aral??yla tekrar test uygulamas? yap?lm?? olabilir. Bu, ölçe?in zaman içindeki kararlılı??n? gösterir.

Faktör Analizi

?ntihar Olas?l??? Ölçe?i'nin Türkçe uyarlamas?nda (Atl?, 2007), ölçe?in yap?sal geçerli?ini test etmek amacıyla do?rulay?c? veya aç?klay?c? faktör analizi teknikleri kullan?lm??t?r. Orijinal ölçek (SPS), genellikle 36 ila 40 maddeden olu?ur ve dört temel faktöre ayr?l?r: Umutsuzluk, ?ntihar Dü?üncesi, Dü?manca E?ilim ve Olumsuz Benlik De?erlendirmesi.

Faktör analizinin amac?, ölçe?in maddelerinin Türk popülasyonunda da bu teorik alt yap?lara uygun bir ?ekilde kümelenip kümelenmedi?ini kontrol etmektir. Uyarlama çal??mas?nda, faktör yüklerinin yeterli düzeyde oldu?u ve dört faktörlü yap?n?n Türk örnekleminde de geçerli oldu?u sonucuna var?lm?? olmal?d?r. Bu, ölçe?in kültürel adaptasyonunun ba?ar?l? oldu?unu gösteren önemli bir ad?md?r.

Araç

Test Type: Uyarlama (Adaptasyon). Orijinal ölçek: Suicide Probability Scale (SPS).

Format: Genellikle Likert tipi derecelendirme format?nda uygulanan, kendini raporlama ölçe?idir.

Language Available: Türkçe. (Orijinal: ?ngilizce).

Population Group: Klinik ve klinik d??? ergen ve yeti?kin popülasyonlar?.

Age Group: 13 ya? ve üzeri (Orijinal SPS için geçerlidir, adaptasyon bu aral??? kullanm?? olabilir).

Population Details: Atl?'n?n çal??mas?nda **klinik örneklem** kullan?lm??t?r (Adnan Menderes Üniversitesi, ?zmir).

Test Methodology: Bireysel veya grup uygulamas?na uygun, ka??t-kalem testi veya dijital uygulama ?eklinde kullan?labilir. Uygulama süresi k?sad?r (genellikle 10-15 dakika).

Anahtar Kelimeler

?ntihar Dü?üncesi, Umutsuzluk, Risk Tarama, Psikometri, Geçerlik, Güvenirlik, Faktör Analizi.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Bilinmiyor

Affiliation Email addresses: Bilinmiyor

Correspondence Address: Bilinmiyor (Uyarlama yazar? Z. Atl?'n?n Adnan Menderes

Üniversitesi, ?zmir'deki akademik adresi ile ili?kilidir.)

?zinler, Ücret ve Test Y?I?

Ölçe?in Türkçe adaptasyonu Z. Atl? taraf?ndan 2007 y?I?nda tamamlanm??t?r. Adaptasyon bir **yüksek lisans tezi** kapsam?nda yap?ld??? için, akademik ve ara?t?rma amaçlı? kullan?mlarda genellikle ücretsizdir. Ticari veya geni? ölçekli kurumsal kullan?mlar için orijinal ölçek sahiplerinden (Cull & Gill) veya yasal temsilcilerinden izin al?nmas? gerekebilir.

Kaynaklar

Atl? Z. (2007). ?ntihar Olas?l??? Ölçe?i (?ÖÖ)'Nin klinik örneklemdaki geçerlik ve güvenirlik çal??mas? (Yüksek lisans tezi, Adnan Menderes Üniversitesi, ?zmir). <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/tezSorguSonucYeni.jsp> adresinden edinilmi?tir.

Ölçe?in orijinal PDF belgesine buradan ula??labilir: <intihar-olasiligi-olcegi-toad.pdf>

?ntihar Olas?l??? Ölçe?i Maddeleri

IMPORTANT: The following scale items must be preserved in their original language and must not be changed in any way.

Ölçek maddeleri kaynak içerikte sa?lanmam??t?r.